

prachtig gezicht, ze in troepen van honderd en meer langs de zwarte wolken te zien heenglijden. We stonden op de bovenste verdieping van een Amsterdamsch huis; zoover 't oog reikte, zagen we de cohorten der dappere vlindertjes in opmarsch: tusschen de roode pannendaken, langs zwart berookte fabrieksschoorsteenen, om koepels en torens. Begon 't te regenen, dan zochten ze onmiddellijk een schuilplaats in dakgoten, aan de lizij van muren of onder 't gebladerte der stadstuinen-boomen.

Dat heeft zoo den heelen namiddag geduurd tot den avond toe. De troepjes werden langzamerhand kleiner, zelfs eenzame reizigers kwamen opdagen, en alles ging gestadig van Noord naar Zuid, sommige hoog in de lucht, maar [de meesten raseerden de daknokken en daalden bij grachten en straten en in tuintjes neer tot bijna op den grond. Enkele paartjes bleven zich ophouden in mijn tuin, dartelend om de boomtoppen of snoepend op de bloemen. Het aantal der reizigers is moeilijk te schatten; 't zal wel in de honderdduizenden gelooopen hebben.

Wie heeft er ook iets van gezien?

JAC. P. THIJSSSE.

Afwijkingen van de normale grootte.

Wanneer bijv. in een flora, voor een plantensoort een bepaalde lengte wordt aangegeven, dan weet ieder, dat dit slechts gemiddelde waarden zijn. Het zou daarom misschien aanbeveling verdienen om slechts één cijfer te noemen, daar men anders allicht zou meenen, dat de lengte van een gevonden exemplaar steeds tusschen de twee gegeven waarden in moet liggen. Dit nu echter daargelaten is het opvallend, dat men soms groeiplaatsen vindt, waar alle planten beneden de gemiddelde lengte blijven, terwijl op andere plekken ieder exemplaar een reus in zijn soort wordt.

Als voorbeeld van 't laatste wil ik hier noemen: het kleine, met struiken en kruiden dicht begroeide veld te Muiderberg ten W. van den toren, tusschen de dijk en de zee in. De volgende afmetingen zijn dáár waargenomen:

Soorten.	Waargen. lengte in Meters.
1. Allium vineale	1.10 (maximum)
2. Geum urbanum	1.30 "
3. Oenothera biennis	2.03 "
4. Epilobium roseum	1.70 "
5. Pastinaca sativa	1.40 "
6. Anthriscus silvestris.	1.97 "
7. Heracleum Sphondylium	1.95 "
8. Valeriana officinalis.	1.67 "
9. Dipsacus silvestris.	2.08 "
10. Cirsium arvense.	2.13 "

Dit lijstje is nog lang niet compleet. 't Merkwaardige is, dat op nauwelijks 5 M. afstand van deze reuzencollectie bijv. Pastinaca voorkomt in dwergexemplaren van 9 c.M. Die in Muiderberg komt, moet eens gaan kijken, 't is werkelijk iets zeer ongemeens!

GARJEANNE.

Zijn tweede voorjaar.

In een boschje, hier in de buurt, heb ik een plantje gevonden, dat zeer veel gelijkt op de illustratie van breukkruid, ~~door~~ in „In het Bosch” gegeven.

Ik zend u hierbij een blad er van en wat zaad.

In dat zelfde boschje groeit ook zeer veel Bosch-Wederik. Dit plantje bloeit nu nog (Heukels zegt bloeit Mei—Juni) en nu is het al Augustus.

Het vreemdste hierbij is evenwel, dat ik een bloempje heb gevonden, dat 4 bloemblaadjes, 4 kelkblaadjes en 4 meeldraden had. Gebeurt dit meer? Er groeien in dat boschje ook sleutelbloemen (Primula elatior). Hiervan heb ik nu een klein plantje gevonden, dat nu weer bloeide. Er waren 6 bloemen en nog twee knoppen op de stengel. Het plantje had ook in 't voorjaar gebloeid, tenminste er stond nog een uitgebloeide stengel met zaad bij. Waar zit dit in dat dit bloempje nu weer bloeit. Verder bloeiden in dat boschje ook nog boschviooltjes, die toch anders alleen in 't voorjaar bloeien. Aan deze viooltjes waren verscheidene vruchten, zoodat ik denk, dat ze in 't voorjaar ook gebloeid hebben. Dit boschje houdt nu dus zoo'n beetje zijn tweede voorjaar!

Ik heb hier ook een Boomkikvorsch gevangen op de zwarte hazelaar (een verkeerde boom voor zoo'n diertje!) Er zitten hier geloof ik nog wel meer. Deze dieren kent men hier wel. De boeren noemen ze Looffrost.

Hij zit nu in mijn terrarium en eet wel vliegen. Soms is hij een eens donkerder en weldra weer lichter. Ik heb hem nog niet hooren kwaken, maar dat zal wel komen. De kunst van mimicry verstaat hij best. Het is dikwijls heel moeilijk om hem te vinden.

M. J. BLIJDENSTEIN.

Uw plant is stellig breukkruid; Bosch-wederik en Boschviooltjes bloeien door tot in September. Primula's beginnen in mooie nazomers op nieuw. H.

Bandvorming bij St. Teunisbloem.

Jongejuff. van Bree, leerling van de Openbare Meisjes-school te Rotterdam, zond ons een merkwaardige bandvorming van een St. Teunisbloem. Boven de reeds lang uitgebloeide bloemtros, met de vruchtbeginsels vol rijpe zaden, had zich een nieuwe steel gevormd, plat en circa 3 c.M. breed en deze steel droeg een nieuwe bloemtros. De bloemen daarvan bleven kleiner en midden daaruit ontwikkelden zich nu twee volledige bladrozetten. Bij de gewone St. Teunisbloem is de bandvorming algemeener dan bij de gezonden soort *Oenothera muricata*.

Een kool door een knoopsgat gegroeid, d. w. z. door het gat in een knoop.

De heer Hazewinkel te Arnhem, bemerkte toevallig deze bijzonderheid. Bij 't uittrekken van een jeugdig knolplantje, dat bij de andere achterbleef, bleek het, dat midden door den wortel, die nog langwerpig was, een gewone viergaatjesknoop was gestoken. 't Kan niet anders, of een zaadje viel op den knoop, zond door één der vier gaatjes zijn worteltje en ~~er~~ dit zwol onder en boven de knoop op, en dekte die bijna geheel; de verbinding tusschen het onder- en bovendeel van 'den wortel werd in stand gehouden door het dunne en kleine gedeelte, dat het gat in den knoop vulde.

Listera Ovata R. Br.

Deze plant komt in enorme massa voor in het Winschoter Sterrebosch en is reeds van verre duidelijk te herkennen aan haar twee tegenovergestelde, groote, ovaalronde bladeren, waarboven zich een lange stengel met talrijke, groene, bloemen verheft.

Dit getal twee der bladeren is een karakteristiek kenmerk. Als curiosum vermeld ik daarom, dat ik onlangs een exemplaar op gemelde plaats vond met drie flink ontwikkelde bladeren.

Het onderste was geheel normaal ontwikkeld zoowel in vorm als grootte, en ook geheel stengel-omvattend, zooals dat bij de normale individuen altijd 't geval is.

Het tweede blad, mat ongeveer de helft, en 't derde vrijwel een derde van de breedte van 't eerste (onderste) blad en dat bij tennaastenbij de zelfde lengte.

Verder naar boven bevonden zich nog drie kleine blaadjes, waarvan ik aan normale individuen nooit meer dan één heb kunnen vinden.

Opmerking verdient nog, dat het tweede en 't derde blad (2 en 3 in 't schetsje) niet stengel-omvattend waren.

De stand der drie flink ontwikkelde bladeren onderling, en ook ten opzichte van 3 kleine blaadjes, was vrij wel afwisselend.

De rest, bloem, bloeiwijze en vruchtjes vertoonden geen afwijkingen.

In 't schetsje zijn alleen de bloemsteeltjes weergegeven, behalve van de 3 onderste vruchtjes, ter duidelijker begrenzing der bloeiwijze.

Omtrent de localiteit zij nog vermeld, dat de plant op bovengemelde plaats in dichte potklei groeit, terwijl in de flora's algemeen een zandige bodem wordt aangegeven.

W., 6 Juli '01.

S.

